

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Številka telefona 552. — Naročnina za cenzije SHS: letna K 180, za pol leta K 95, za četrto leto K 50, mesečno K 20, za incenzivo mesečno K 10 več. — Plača in teži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 4. junija 1921.

Štev. 53.

Industrijci, obrtniki, trgovci-grosisti!

Udeležite se v polnem številu kot razstavljalci ljubljanskega velikega vzorčnega semnja od

13. do 24. avgusta t. l.

Vsa pojasnila, sejmski redi in prijavnice se dobe brezplačno pri uradu »Ljubljanskega velikega semnja« v Ljubljani, Turjaški trg št. 6/II. Rok za prijave kot razstavljalcev v Sloveniji je podaljšan do 10. junija 1921.

Nov načrt davka na poslovni promet za 1921-22.

Davku na poslovni promet, ki ga namerava, kakor smo že poročali, vpeljati letos finančno ministrstvo v obliki posebnega zakona je podvržen celokupni promet blaga in osebnih uslug, ki se izvrši v svojo zaslužka, bodisi, da ga izvršijo pravne ali fizične osebe v obliki svojega glavnega ali postranskega poklica ali posla.

Uvoz in izvoz se v zmislu tega zakona ne smatra za promet v državi in vsled tega odpade tudi dosednji način prireditve davka na poslovni promet, ko se je pobiralo ta davek v obliki 100 odstotnega pribitka na uvozno in 50 odstotnega pribitka na izvozno carino.

I. Pod blagom, čegar promet ali prenos je podvržen davku, se razume:

1. vse premično blago, med katero se šteje tudi voda, plin, elektrika itd., dalje vsi predmeti ki so v zvezi z nepremičninami, v kolikor se

ločno prodajajo. Prenos dokumentov, s katerimi se prenaša pravo lastnine (stovarnice, konosamenti, sprevodni listi), dalje prenos zadolžnic na nepremičnine, se izjednačuje v pogledu tega davka s prometom blaga. Ne nanaša se pa ta določba na zastavnice varantov in na živinske polne liste.

2. Pravice, ki so predmet pravnega prometa, kakor avtorsko, vzorčno, znamkno in modelno pravo, izkoriščanje vodne sile in osebnih pravic (koncesije, licence, obrtna dovoljenja), izvzemši vse pravice na nepremičninah.

3. Mešani promet pravice in blaga, ki je naveden v prejšnjih točkah, se smatra kot enostavni promet. Promet z nepremičninami in vse pravice na nepremičninah se ne štejejo med predmete, ki so podvrženi prometnemu davku, ker je za promet z njimi določena 4 odstotna taksa.

II. Pod osebnimi uslugami, katerih promet je podvržen davku v zmislu zakona, se razumevajo:

vsil posli, ki se izvršujejo v obliki rednega, samostojnega poklica, posebno obrtno in industrijsko podelovanje in predelovanje (surovin, polfabrikatov in fabrikatov), prevažanje ljudi in blaga, podjetniški in inštalaterski posli, dalje posli samostojnih svobodnih profesij (advokati, notarji, zdravniki, zobarji, babice, veterinarji, inženjeri, geometri itd.) posli hotelirjev, med katere se šteje tudi oddajanje opremljenih stanovanj, posli brivca, maserja in podobni. Usluge na podlagi pogodbe za izdelanje ali predelavo blaga, se smatrajo za promet, tudi če obrtnik sam dobavi blago. Predelava in izdelava obstoja tudi tedaj, ako se na podlagi pogodbe vežejo premične stvari z nepremičninami.

Po tem projektu je torej uradništvo, državno in privatno izvzeto od plačanja tega davka, enako tudi delavci, pač pa ga morajo plačati vsi samostojni obrtniki.

Medtem ko je lanskoletni projekt sicer obsegal tudi obrtnike, ki so bili pozneje izločeni iz obveznosti, se je letos obveznost razširila tudi na svobodne profesije. Načrt zakona je narejen po avstrijskem in češkem vzoru, kjer je posebna komisija našega finančnega ministrstva študirala praktično izvedbo in način kontrole.

Davčna obveznost nastaja v momentu, ko se blago izroči ali pa izvrši usluga. Torej ni moment plačanja merodajen in se plačanje z denarjem oziroma odobranjem denarnega zneska v knjigah, v zmislu načrta zakona ne smatra za promet. Pri dvostranskih pogodbah, v katerih se pogodbeni stranke zavežejo k dajanju ali storitvi je vsako vzajemno dajanje ali storitev predmet davčne obveznosti.

Davek na poslovni promet znaša 1 odstotek od ugotovljene vrednosti prometa. Člani finančnega sveta so predlagali, da naj bi se za prvo poskusno dobo določilo le pol odstotka, da se dvigne davčna morala obvezavcev, nujar pa finančni minister iz fiskalnih razlogov ni pristal. Davek na poslovni promet ima biti poleg monopolov in carine najizdatnejši vir dohodkov, ki ima donesti državi mnogo več kot vsi ostali realni in osebni davki. Že lansko leto je bil ta davek preliminiran na 400 milijonov dinarjev, medtem ko so davki na vojne dobičke znašali le ca 300 milijonov dinarjev. Letos je preliminar prometnega davka z ozirom na splošno povečanje državnih izdatkov znatno povišan.

Kot osnova za plačanje tega davka se jemlje vse, kar dobi davčni

obvezanec od druge pogodbeni stranke na podlagi prometa blaga ali odškodnine za usluge. Od tega se ne smejo odračunati postranski stroški (pakovanje, zavarovanje, prevoz, interkalarni obresti itd.). Kakor znano so hrvaški in slavonski gospodarski krogi že podali v tem oziru finančnemu ministru spomenico, da bi se dovolilo odračunavanje teh stroškov. Finančni minister pa se dosedaj v tej zadevi še ni izjavil.

Odbiti se sme samo monopolna taksa in trošarina. Pri javnih prodajah in dražbah, ki jih ne izvršuje oblast, je za plačanje davka odgovoren prodajalec oziroma lastnik. V vseh drugih slučajih je za plačanje davka odgovoren oni, ki izvršuje prodajo. Ako se proda kako podjetje, jamči kupec solidarno s svojim predlastnikom za poslovni prometni davek in sicer ne samo za prodajo podjetja samega, marveč tudi za celokupen poprejšnji promet prejšnjega lastnika, v kolikor še davek ni plačan.

Oproščeni od plačevanja davka so:

1. država za ves državni poštni, brzojavni in telefonski promet. Dalje državna in javna samoupravna (komunalna) podjetja, kakor so klavnica, plinarja, elektrarna in vodovod.

Tu nastaja sporno vprašanje, kaj je z pridobitnimi podjetji samoupravnih teles, ki nimajo značaja občekoristnosti, ki v načrtu še ni rešeno in ga bo treba v pravilniku objasniti.

2. promet umetniških in duševnih proizvodov slikarjev, skladateljev in književnikov.

3. Premičnine, ki so bistven del nepremičnin, kadar se prodajajo istemu kupcu obenem z nepremičninami (instalacije zgradb etc.).

4. Promet na podlagi najema in dajanja v zakup nepremičnin in pra-

Poslovanje Uprave za zaščito industrijske svojine.

Kakor vsako novo podjetje, tako se je morala tudi Uprava za zaščito industrijske svojine boriti s težkočami v začetku svojega delovanja.

Težkoče so nastale v marsikaterem pogledu. Ne govorim o težkočah, ki so se pokazale pri ureditvi in naselitvi uprave v Beogradu, in ki jih občutijo ne samo zasebniki, ampak tudi javni zavodi pri naselitvi v Beogradu, pač pa so nekatere ovire, s katerimi je treba računati pri vsaki novi ustanovi, in katere odpraviti ni samo dolžnost države, ampak tudi vseh prizadetih krogov, ki se poslužujejo te ustanove.

Take težkoče so nezadostno število uradnikov, s katerimi uprava razpolaga. Treba bi bilo, da ima uprava uradnike, zmogne srbohrvaščine in slovenščine, ker se vlagajo prijave patentov, vzorcev, modelov in žigov (znamk) v vsakem teh državnih jezikov. Sicer ni dvoma, da se bodo po večletni praksi naučili tudi uradniki Srbi in Hrvati slovenskega jezika v meri, potrebni za uradovanje pri upravi, ampak tudi zdaj v začetku bi bilo potrebno, da so pri upravi zastopani ne samo Srbi, ampak tudi Hrvati in Slovenci, da se na ta način olajša poslovanje v vsakem naravnem jeziku.

Pomanjkanje uradnikov se kaže posebno glede tehnikov. Sistemizirano je bilo za leto 1920-21 6 tehnikov in sicer 4 tajnikov in 2 pisarje. Število še ni popolneno; prazni sta še mesti enega tajnika in enega pisarja. Za budžetno leto 1921-22, počenši od 1. junija 1921, predvideno je za tehnično izobraženo osebje še več mest inšpektorov in tajnikov. V poštevedajo absolvirani tehniki iz mašinske, stavbene, elektrotehnične, kemične stroke, absolventi višje poljedelske šole, odgovarjajoče stopinji univerze, rudarske ali gozdarske akademije ali prirodno-matematične stroke, filozofske fakultete, ki imajo večjo prakso. Absolventi visoke tehnične šole z izpiti, ali brez prakse se sprejemajo kot pisarji in izgleda, da bo napredovanje v višje činovne razrede jako ugodno, ker se delo razvija.

Plače so do sedaj za pisarje 1515 do 2020 din., za tajnike 2526 do 4041 din. in za inšpektore 5052 do 6062 din. na leto. Razven plače imajo uradniki dnevnice: s plačo do 2999 din. po 23 din., do 4999 din. po 25 din., z večjo plačo kot 5000 din. pa 30 dinarjev.

Zraven tega je stavljen predlog, da dobivajo člani uprave posebne nagrade, da bi se njihov gnotni položaj s tem poboljšal.

Uprava občuje vsled mednarodnega značaja svojega poslovanja z mednarodnim Bernskim birojem in

drugimi državami, ki so pristopile k Pariškemu mednarodnemu savezu za zaščito industrijske svojine, in ta korespondenca se vrši v francoskem jeziku. Treba je torej, da obvladajo uradniki uprave kolikor mogoče francoski jezik. Poleg tega je zelo koristno znanje drugih kulturnih jezikov, ker je pri reševanju raznih predmetov, kakor n. pr. pri vprašanju prioriteta prava, pri raznih sporih merodajen dokument na tujem jeziku. Radi tega je znanje tujih jezikov, posebno angleščine — največ patentnih prijav v inostranstvu se vrši na angleškem jeziku — velike važnosti za uradnike uprave in se bo dalo pri nastavljanju upravnih uradnikov prednost onemu, ki zna tuje jezike.

Naloga tehnikov pri upravi je v glavnem preizkušnja patentnih prijav v pogledu, ali se more dati prijavi patentna zaščita, ali pa obstoje zakonske ovire. Poleg splošnih zakonskih zadržkov so tudi formalni predpisi, na katere se je treba ozirati pri dajanju patentov. Posebno natančno je potrebno urejevati opise patentov in priložene načrte, ki se po odobritvi patentov, potom tiska pomnožujejo. Zanimiv je posel tehnika v slučaju prigovora, pritožbe proti rešitvi prijavnega odbora, ali če se osporava patent, ki se je podelil. V takem slučaju razsoja poseben odbor, ki je sestavljen deloma iz pravnikov, deloma

iz tehnikov. V prijavnem odboru razsojajo 3 člani, v pritožbenem odboru in v odboru za osporavanje 5 članov uprave. Člani uprave so pri svojih odlokih popolnoma samostojni in neodvisni in odločujejo samo na podlagi zakonov in predpisov obstoječih za upravo. Radi tega polagajo pred nastopom svoje službe prisego, predpisano za sodnike.

Ker je izključeno, da bi mogla nastaviti uprava toliko stalnih tehnikov, da bi imela za vsako tehnično stroko specialista, je predvidena ustanova začasnih (privremenih) članov, ki se imenujejo na predlog ministra za trgovino in industrijo v Ljubljani je s hvalevrednim razumevanjem in s pomočjo poklicanih faktorjev: profesorjev tehnične fakultete univerze, združenja inženjerjev, zveze industrijalcev, poverjeništvu za uk in bogocastje in za kmetijstvo v Ljubljani predložil seznam strokovnjakov iz Slovenije, ki so pripravljeni posvetiti se poklicu začasnih članov uprave.

(Dalje prihodnjik.)

vic, izvzemši najemanje mebliranih prostorov, ki so predmet davka.

5. Promet na podlagi ekzekucije, eksproprijacije in rekvizicije.

6. Prvotni promet proizvodov poljedelstva, gozdarstva, vinogradništva, živinoreje, perutninarstva, čebelnoreje, vrtnarstva, sadjarstva in zelenarstva, v kolikor se vršijo neposredno iz prve roke v obsegu običajnega prometa poljedelca. Dalje tudi promet z ribami, v kolikor nima značaja samostojnega obrta.

S to točko je izvet promet vseh komercialnih strok, kmetijstva in živinoreje, vseh najrentabilnejših panog, ki imajo še vedno najboljšo konjunkturo. Ta osvoboditev se je zgodila ne iz gospodarskih, marveč iz čisto političnih razlogov in s tem je cel zakon izgubil na ceni. Finančnega ministra je k temu činu zapeljala glasovalna aritmetika, ker se je zbal, da bi mu brez te koncesije opoziciji skupščina nikdar ne odglasovala zakona. Vemo tudi, da je bila baš od ene skupine slovenskih poslancev vložena interpelacija radi osvoboditve naštetih strok od plačanja davka in da je ta točka deloma tudi zasluga te interpelacije.

Mislimo pa, da morajo v naši državi imeti vsi državljani poleg enakih pravic tudi enake dolžnosti in zato ni dopustno, da se s tako neiskrenostjo favorizira kmeti, ki je bil od vseh gospodarskih kriz najmanj prizadet in ki je danes notorično premožen, poplačal dolgove in je sedaj v državi najmanjši direktni davkoplačevalec. Kmet bo končno tudi pri nas uvidel, da je taka oprostitve le enostranska, ker bo moral pri vsem blagu, ki ga potrebuje, pač plačati v nakupni ceni davek, le za svoje proizvode ne. Jasno, da je taka enostranost za ekonomski razvoj škodljiva in da je na trajno nevzdržna. Mi smo in bomo zagovarjali vedno sistem direktnih in enakih davkov in protestiramo tudi to pot proti nameravanemu privilegiranju enega gospodarskega razreda, ko zato niso bili merodajni gospodarski razlogi.

Kakor je bila v lanskoletnem projektu neopravičena določba o oprostitvi zadrug od plačevanja prometnega davka, katero sicer letošnji načrt ne ponavlja, tako je z davčnopoličnega in fiskalnega stališča nedopustno, da se v agrarni državi oprosti od glavnega davka 85 odstotkov vsega prebivalstva. Potem je naravno, da davek ne bo vrgel državi pričakovane vsote in da se pri nas trgovina ne more vrniti v normalne razmere in razviti. S takim davkom se le pospešuje zelenaštvo, v katerega se vsled neodkritosrčnosti naših politikov vedno bolj in bolj pogrežamo. (Dalje prihodnjic).

Kako se obdačujejo pridobitne in gospodarske zadrug.

(Konec.)

Davčna merila za posebno pridobitno pri zadrugah so sledeča:

a) ugodnostne zadrug:

Če po davčnopравниh določbah ugotovljeni čisti donos ne presega 1200 K, so te (ugodnostne) zadrug davka proste.

Za čiste donose nad 1200 K velja ta-le davčna lestvica:

od več nego:	do vseh:	%
1200 K	2800 K	2-5 %
2800 K	5000 K	3 %
5000 K	40.000 K	3-5 %
40.000 K	100.000 K	4 %
100.000 K		5 %

b) Neugodnostim zadrugam, kojih poslovni obrat se drži postavnih in v pravilih določenih mej, se odmerja davke z ozirom na čisti donos, ugotovljen po davčnopравниh pravilih, po teh-le postavkah:

Čisti donos	
več nego:	do vseh:
—	2800 K
2800 K	5000 K
5000 K	10.000 K
10.000 K	20.000 K
20.000 K	

Če se pa poslovni promet ne drži postavnih in v pravilih določenih

mej, odmeri se, naj bo čisti donos večji ali manjši nego 20.000 K, vedno 10 odstotni davek.

Nadaljno vprašanje se glasi, od česa, t. j. od kake podlage se odmerja posebna pridobitina.

Pri sestavi obdačbene podlage se izhaja praviloma od čistega donosa ali dobička, ki ga izkazuje na podlagi računa z gube in dobička zadržane bilanca. K temu (bilančnemu) dobičku je nato prištet gotove, v § 94 zak. o osebnih davkih navedene obdačljive izdatke. Na drugi strani se pa odbije v § 95 navedenega zakona označene neobdačljive prejeme in vporabe bilančnega dobička.

Pri tej ugotovitvi vživajo ugodnostne zadrug gotove davčne olajšave. Te so:

1. ugodnostnim zadrugam se ne odmerja provizorični (začasni davek);

2. obresti vknjiženih dolgov se pri odmeri pridobitinskega davka ne prištevajo čistemu dobičku, temveč se smatrajo kot odbitni postavki, kakor n. pr. obresti nezavarovanih terjatev. Pri neugodnostnih zadrugah se obresti vknjiženih dolgov ne morejo odbiti od dohodkov.

3. Istotako se ne smejo prevzeti v obdačbeno podlago darila, darovi in druge namembe, ki se dajo osebam ali napravam, ki ne pripadajo zadrugi sami, in sicer brez razločka, ali so taki darovi potrebni za opravični obrat ali ne. Če se dajo taki darovi zadržnikom ali njihovim rodbinskim udom, so obdačljivi.

Vendar so nagrade, ki jih prejema člani načelstva ali nadzorstva za svoje poslovanje v zadrugi, z zneskom, ki je primeren temu poslovanju, davka proste.

4. Bilančna izguba, ki je nastala v zadnjem, pred bilančnim letom preteklem opravičnem letu, se z zneskom ki se preračuni po davčnopравниh določbah, izločuje iz obdačbene podlage.

5. Knjižni, toda ne realizovani kurzni dobički, ki se ne preodkazujejo v posebnih rezervah za kurzne z gube, se smatrajo v vsakem slučaju kot odbitki.

6. Kot dovoljeni odbitki se smatrajo tudi stroški, ki so zvezani z ustanovitvijo ugodnostne zadrug v prvem letu njenega obstanka (takozvani ustanovni stroški). Če se ustanovni stroški razdeli na več let, tako da se postavijo med bilančne aktivne, se odpisi od takih aktivov v prvih petih letih zadržnega obstoja smatrajo za dopustne odbitke.

7. Če po davčnopравниh določbah ugotovljeni čisti donos ne presega 1200 K, so ugodnostne zadrug oproščene pridobitine po II. poglavju zakona o osebnih davkih (t. j. posebne pridobitine).

Radi tega izkazuje tudi zgoraj navedena davčna lestvica za ugodnostne zadrug davčna merila šele za obdačbeno podlago nad 1200 K.

8. Takozvani minimalni davek se ugodnostnim zadrugam ne odmerja.

Minimalni davek znaša 1 tisočinko (eden od tisoč) zneska deležev. Odmerja se v onih slučajih, ako je obdačbena podlaga negativna ali pa tako nizka, da je minimalni davek višji kot pa ona pridobitina, ki bi se odmerila na podlagi (pozitivne) obdačbene podlage.

Preostaja nam še vprašanje, kake davke plačujejo zadrug, s posebnim ozirom na finančni zakon za leto 1920-21.

Plačati jim je:

a) posebno pridobitino in sicer po davčnih lestvicah, katere smo zgoraj navedli,

b) 90 odstotni enotni državni prihodek od odmerjene pridobitine,

c) 30 odstotni do 80 odstotni donosnostni prihodek, ako znaša rentabiliteta nad 6 odstotkov; odmerja se istotako od predpisane posebne pridobitine.

d) doklade za avtonomne oblasti,

e) invalidski davek, in pa

f) davek na poslovni promet, ako zadruga ni oproščena tega davka.

To so glavne točke, katere nam je vedeti glede obdačbe zadrug. Glede načina ugotovitve obdačbene podlage pa opozarjamo, da bomo to vprašanje podrobneje obravnavali v članku o obdačbi delniških družb.

Franjo S.:

Zadrugništvo.

Če tudi smo že pogosto pisali o zadrugništvu, hočemo vendar danes priobčiti še naslednji članek našega dopisnika:

Načrt, ki ga je predlagal gospod Demetrovič za »socijalno-ekonomski del ustave«, obsega v točki 9. nastopne določbe:

»Država materijelno podpira nacionalno zadrugarstvo. Istotako država materijelno podpira tudi ostala nacionalna gospodarska udruženja, ki ne delajo za dobiček. Zadrugam oz. gospodarskim udruženjem in njihovim zvezam se daje pod enakimi pogoji prednost pred drugimi privatnimi podjetji.«

K temu načrtu s trgovskega stališča par besed. Najprej povdarjam, da nisem protivnik zadržnih organizacij, ampak v polni meri priznavam njihovo korist za blagostanje in gospodarski razvoj naroda, dokler delujejo te organizacije v okviru mej, ki jim jih je začrtal blagopok. dr. Krek in drugi veliki sociologi. Trgovstvo pa se nahaja v samoobrambi v tistem momentu, ko se zadrug ali njih zveze pretvorijo v špekulacijska podjetja in skušajo izpodrinuti davke plačujoče trgovce. Znano je, da uživajo zadrugne organizacije že po avstrijskih zakonih izredne davčne olajšave, in da so že s tem nasproti trgovcu v dosti ugodnejšem položaju.

Zamišljena je zadrugna organizacija kot samopomoč gospodarsko šibkejših, bodisi kot posojilnica z neomejeno zavezo, bodisi kot gospodarske in kmetijske nabavne in prodajne zadrug. Oboje ima svojo upravičenost, ker se da z združenimi silami mnogo doseči, čeprav so pojedine sile šibke. Znana je primera o šibkih palicah, ki jih more človek posamič brez težave prelomiti — zvezanih pa ne. Priznavamo da največje izmere pravico samopomoči in organizacije vsem šibkejšim slojem, kakor delavstvu, manjšim kmetom, državnemu in zasebnemu uradništvu in drugim. Priznavamo jim seveda tudi pravico osnovati si centrale za nabavo in prodajo blaga in kmetijskih strojev, kakor tudi za gospodarsko denarno poslovanje, bodisi da se te centrale imenujejo »zadrugne zveze« ali kakorkoli.

Eno pa smo upravičeni zahtevati: Da ostanejo vse te organizacije strogo v okviru svojih pravil, t. j. predvsem, da prodajajo blago samo svojim članom, nadalje, da polagajo javne račune o poslovanju in da pride dobiček na ta ali oni način v prid članom, najboljše pri določitvi nižjih prodajnih cen za blago.

Pohvalno je treba povdariti, da se večina zadrug drži teh mej in svojih pravil.

Dva slučaja pa sta, ki sta se dogodila med vojno in kmalu po preobratu, in ki nam predpisujeta opreznost. To je prvič svoječasno med vojno osnovana »Zadrugna Centrala«, ki se je notorično spuščala v najriskantnejše špekulacije in je bila velika dobaviteljica tvtit, katere ne spadajo v zadrugne organizacije in tudi ne med člane »Zadržne Centrala«. Torej je »Zadrugna Centrala« prekoračila svoj delokrog; sicer pa je ista radi teh kupčij bila primorana stopiti v likvidacijo in »de mortuis nil nisi bene«. Drugi slučaj je slučaj socijalno demokratičn. konsumnega društva, čigar odbor votira 100.000 K za podporo zaostalim po žrtvah na Zaloški cesti. Gotovo jako človekoljuben namen; ali društvo kot tako je s tem darilom prekoračilo svoj delokrog. Dvoje je mogoče: ali je bil ta dobiček po 100.000 kron v blagajni in se proti pravilom ni vporabil v korist članom za znižanje blagovnih cen ali pa ga ni bilo, potem so pa morali člani zanaprej plačevati za blago višje cene, da so to darilo pokrili. Oboje je proti pravilom, v prvem slučaju je konsumno društvo organizacija s špekulativnim namenom, ki dela za dobiček; v drugem slučaju pa svoje člane izkorišča, da bi jim moralo blago dobavljati po najnižjih cenah. Kakor rečeno, namen je bil človekoljuben; zložiti pa bi bili morali vsoto

odborniki ali pa jo nabrati s prostovoljnimi doneski; članski denar pa se v ta namen ni smel porabiti.

To sta dva slučaja. Pa še nekaj je, kar je treba omeniti. — Čuje se, da je zaključila »Nakupovalna zveza« (prej »Vojna zveza«) svoje leto z ogromnim deficitom, in da je pri tem tudi udeleženo »Kreditno društvo«. Odločno protestiramo vnaprej proti temu, da bi se skušalo obe ti dve zadrugni organizaciji morda sanirati iz državnih sredstev, dokler niso popolnoma izčrpana vsa premoženjska sredstva odbornikov. —

Odobravamo, kakor rečeno, državno podporo za zadrugne organizacije, ki ne delajo za dobiček, zahtevamo pa v tem oziru strogo kontrolo. Ne more se tudi od nas zahtevati, da bi molčali, če bi se skrivaj hotela ustanavljati konkurenčna podjetja na škodo trgovcev, in če bi ta podjetja, pod pretezo zadržnih zakonov, državo izkoriščala, uživala vse mogoče davčne olajšave in državno podporo. Zadrug naj ostanejo lepo v svojih mejah in pri svojih pravilih; potem jim privoščimo najizdatnejšo državno podporo; da pa se ne bo slepomilo, naj se uvede strogo nadzorstvo. Nekako sumljiva so najnovejša »zadrugna« podjetja: »Vnovčevalnica«, »Oblačilnica« in menda sledi tudi »Žitni zavod«. Hočemo jasnosti, ali so to res zadrugna podjetja, ki reflektirajo na vladno podporo, ali pa morda trgovske akcijske družbe! Na dan z jasnostjo! Če se motimo in je vse v redu, toliko boljše! —

To je ena plat. Druga pa je, da naj se odborniki zadrug v slučaju deficita brezpogojno z vsem premoženjem pritegnejo k sanaciji, in da naj se pri vseh zadrugah nastavlja le strokovno izobraženi uradniki. S tem se bode izdatno omejila želja po špekulaciji, in vsaj knjigovodstvo bi bilo v redu! —

Zadrug z neomejeno zavezo pa naj bi se omejile le na male vasi in trge, kjer vsak sosed pozna sosed; v večjih trgih in v mestih pa naj bi se zakonitim potom vse zadrug z neomejeno zavezo preuredile v take z omejeno zavezo. Tako se enkrat za vselej onemogočijo slučajji a la »Glavna«, ki bi bili danes spričo velikega denarnega prometa še dosti pogubnejši. Toliko gledé oblike zadrug.

To v splošnem vladi na prevdarek! Se bi pa želeli pojasniti, kaj se ima razumeti pod besedo »nacionalno« zadrugarstvo? Ali je to v obče izraz, kakor na pr. za »narodno gospodarstvo« — »nacionalna ekonomija«, ali pa naj je ta izraz rabljen v nasprotju n. pr. s »socijalnodemokratskim« zadrugarstvom? Če je poslednje, potem se nam ta označba ne zdi srečna, in bi bilo boljše, da bi se beseda »nacionalno« črtala, ali pa nadomestila z besedo »občekoristno«. Če pa je umeti pod besedo »nacionalno« — pojem narodnosti in državnosti v nasprotju s tujimi ali protidržavnimi elementi, potem je vse v redu, in potem je prav, da se to povdarja.

Hišna razredarina in najmarina. — Pregled davčnih postavk.

Finančni zakon za leto 1920-21, kakor ga je objavil »Uradni list«, št. 136 z dne 25. novembra 1920, pod naredbeno številko 436 določa glede hišnih davkov to-le:

Davčne postavke po tarifi hišnega razrednega davka po zakonu z dne 9. februarja 1882, drž. zak. št. 17, in za »nove« hiše (t. j. hiše, ki so se začele zidati po 31. decembru 1911) po zakonu z dne 28. decembra 1911, drž. zak. št. 242, oziroma z dne 23. januarja 1914, drž. zak. št. 14, in tarifne najmarine (§ 5. točka a) zakona z dne 9. februarja 1882, drž. zak. št. 17) se zvišujejo trikratno. Za davek od hišne najemščine se določa davčna stopnja od dogovorjene ali ocenjene kosmate hišne najemnine za dveletje 1921-22 z 20 odstotki za Ljubljano brez vsakega nadaljnjega popusta; davek od hišne najemščine in avtonomne doklade v Ljubljani se pa za leto

1920 odmerja po dosedanjih predpisih. Za druge kraje, ki spadajo pod splošno hišno najmarino, in za zgradbe v najemu po drugih krajih, se določa že za leto 1920 davčna stopnja dogovorjene kosmate hišne najemščine z 12 odstotki brez nadaljnjega popusta. To se ne tiče posebnih stopinj za hišno najemščino, ki veljajo za nove zgradbe po tarifi A, B, C zakona z dne 28. decembra 1911, drž. zak. št. 242.

Namesto dosedanjih deželnih doklad (55, 70 in 80 odstotkov) se pobira od tako izračunanih hišnih davkov za vse zgoraj navedene pokrajine enotni državni pribitek s 70 odstotki, za Ljubljano pa 60 odstotki.

Te določbe niso ravno posebno jasne in razumljive. Dvomimo resno, ali bo kdo v stanu na podlagi teh določb določiti, katere in kolike hišne davke naj plačuje.

Da svojim bralcem olajšamo proučevanje zgoraj navedenih določb o hišnih davkih, sestavili smo sledeče tabele. Najprej objavimo tabele za stare davščine in potem še za nove davke in sicer posebej za hišno razredarino in posebej za hišnonajemni davek.

A. Hišna razredarina.

V splošno se opomni, da se plačuje ta davek redoma na deželi od hiš, ki niso v najem dane.

Doslej smo imeli sledečo hišno razredno tarifo:

Za hišo,	ki je v tarifnem razredu:	in ima stanovanjskih delov:	je znašal hišnorazredni davek, ako pade začetek zidanja hiše v dobo:		Podlaga za določanje za hišnorazredni davek, ako pade začetek zidanja hiše v dobo:	
			pred 1. 1. 1912:	po 31. 12. 1911: (zakon z dne 28. 12. 1911, drž. zak. št. 242)	po 31. 12. 1911: (zakon z dne 28. 12. 1911, drž. zak. št. 242)	in sicer:
			K	h	K	h
I.	40—36	385	—	341	—	440
II.	35—30	315	—	279	—	360
III.	29—28	262	50	232	50	300
IV.	27—25	218	75	193	75	250
V.	24—22	175	—	155	—	200
VI.	21—19	131	25	116	25	150
VII.	18—15	87	50	77	50	100
VIII.	14—10	52	50	40	50	60
IX.	9—8	35	—	27	—	40
X.	7	26	25	20	25	30
XI.	6	17	50	13	50	20
XII.	5	9	63	7	43	11
XIII.	4	8	58	6	62	9
XIV.	3	3	68	2	84	4
XV.	2	2	98	2	30	3
XVI.	1	2	63	2	03	3
za vsak nadaljnji del nad 40 se plača...			8	75	7	75

Vsled sprememb finančnega zakona za l. 1920-21 znaša hišnorazredni davek in tarifni davek toliko, kakor kaže sledeča tabela:

Nova hišna razredna tarifa.

Za hišo,	ki je v tarifnem razredu:	in ima stanovanjskih delov:	je znašal hišnorazredni davek, ako pade začetek zidanja hiše v dobo:		Podlaga za določanje za hišnorazredni davek, ako pade začetek zidanja hiše v dobo:	
			pred 1. 1. 1912:	po 31. 12. 1911: (zakon z dne 28. 12. 1911, drž. zak. št. 242)	po 31. 12. 1911: (zakon z dne 28. 12. 1911, drž. zak. št. 242)	in sicer:
			K	h	K	h
I.	40—36	1155	—	1023	—	—
II.	35—30	945	—	837	—	—
III.	29—28	787	50	697	50	—
IV.	27—25	656	25	581	25	—
V.	24—22	525	—	465	—	—
VI.	21—19	393	75	348	75	—
VII.	18—15	262	50	232	50	—
VIII.	14—10	157	50	121	50	—
IX.	9—8	105	—	81	—	—
X.	7	78	75	60	75	—
XI.	6	52	50	40	50	—
XII.	5	28	89	22	29	—
XIII.	4	25	74	19	86	—
XIV.	3	11	04	8	52	—
XV.	2	8	94	6	90	—
XVI.	1	7	89	6	09	—
Za vsak nadaljnji del nad 40 se plača			26	25	23	25

Glede avtonomnih doklad določa zgoraj opetovano navedeni finančni zakon sledeče: Stopnja nedržavnih doklad za leto 1920 se mora razen v Srbiji in Crnigori v vseh pokrajinah na novo določiti po izpremenjenih davčnih osnovah.

Z drugimi besedami: državni davek (torej razredarina) po 1155 K, 945 kron, 787 K 50 v itd., oziroma pri novih hišah 1023 K, 837 K, 697 K 50 v itd.), tvori ob enem tudi podlago za izračunavanje avtonomnih doklad. Ako hočemo preračunati, koliko da znaša dokladno breme, tedaj nam je zgoraj v tarifi navedene davčne postavke

množiti s skupnim zneskom avtonomnodokladnih procentov.

Na pr. v občini X imam novo hišo, torej poslopje, ki se je začelo zidati po 31. 12. 1911. Hiša ima en sam stanovanjski del. Razredarina znaša 6 K 09 v. Avtonomne doklade znaša skupno 122 %. Doklade bi znašale torej 6 K 09 v $\times$ 122 % = 7 K 43 v. (Dalje prihodnj.)

Izvoz in uvoz.

Izvoz vina iz zasedenih krajev. Minister za finance je izdal naredbo, ki dovoljuje, da se uvažuje v našo državo vino iz onih naših zasedenih krajev, ki še niso evakuirani, carine prosto.

Pojasnilo o izvoznih prepovedi za hrastov in kostanjev taninski les, janski les in hrastove železniške prage. Ministrstvo za gozde in rudnike je generalni direkciji carin priobčilo nastopna pojasnila glede gozdarskih proizvodov, ki so po št. 34 izvozne tarife C broj 9802 z dne 19. februarja 1921 prepovedani za izvoz: 1. Hrastov in kostanjev taninski les. Ker se iz vsakega svežega in čvrstega kostanjevega ali hrastovega lesa za kurjavo lahko pridobiva tanin, je z odločbo carinske tarife z dne 19. februarja 1921 prepovedan izvoz vsakega hrastovega ali kostanjevega lesa za kurjavo. Samo, ako je kostanjev ali hrastov les za kurjavo trhel ali izpran od dežja, ako se vidi, da je bil več let pod milim nebom na dežju ali na solncu, se ta les ne more več uporabljati za ekstrahiranje tanina. Vsekakor bi bilo primerno, vselej, kadar gre za izvoz hrastovega ali kostanjevega lesa za kurjavo, odrediti carinarnicam, naj se prej obrnejo za strokovno mnenje na gozdarske organe po dopisu tega ministrstva, poslanem generalni direkciji carin pod št. 5470-2 z dne 5. marca 1921 (razpis C br. 15.080 z dne 11. marca 1921). — 2. Janski les. Za janski les se uporablja les vseh vrst drevev, zlasti pa akacijev, hrastov, macesnov, borov, jelov in smrekov les, navadno v raznih manjših dimenzijah 1 do 4 m, pa tudi 6 m dolg in s srednjim premerom 5 do 23 cm, ali z gorenjim premerom (premerom na tanjšem koncu) od 8 do 12 cm. Ker je tudi pri tem sortimentu čestokrat težko ugotoviti, ali gre za janski les, se naroča carinarnicam, naj se vedno obračajo na pristojne gozdarske organe za strokovno mnenje. — 3. Hrastovi železniški pragi. Ti so po obliki gotovo znani vsem carinskim organom. Čast nam je pri tej priliki opozoriti samo na dejstvo, da se po informacijah tega ministrstva hrastov les za prage čisto izvažajo navzlic prepovedi v kosih, kjer je po 2, 3 ali več pragov puščenih v enem panju. Dalje se izvažajo tudi hrastovi panji, dolgi 2,50 do 5 m in debeli 18 do 28 cm. Ti panji so tipični za izdelavo železniških pragov; ker je izvoz hrastovih hlodov prepovedan, se ne bi smeli puščati čez mejo. Ministrstvo za promet je z dopisom z dne 18. aprila 1921, št. 12.191-4, obvestilo generalno direkcijo carin, da to velja za vse hrastovo gradivo, ki ima pragovski presek ter je dvakrat do trikrat, pa še večkrat daljše, ker bi se to gradivo po izvozu lahko razrezalo in bi se iz njega dali napraviti železniški pragi.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Naša trgovska pogajanja z Italijo. Po poročilih iz Beograda so 30. maja t. l. naši delegati za trgovska pogajanja izdelali načrt predlogov, katerega bodo predložili italijanskim delegatom. Po mnenju dobro informiranih krogov bodo trgovska pogajanja v kratkem ugodno končana.

Osnivanje trgovskih organizacij v inozemstvu. V ministrstvu za trgovino in industrijo se izdeluje načrt zakona o ustanavljanju trgovskih agencij v inozemstvu. Za enkrat se namerava ustanoviti take agencije le v najvažnejših evropskih centrih.

Uporaba solunske luke. Med konzulom naše države in generalnim guvernerjem grške Macedonije je dosežen sporazum, ki podrobno regulira uporabo solunskega pristanišča za jugoslovansko trgovino. To je velik napredek za našo trgovino, ker je Solun najlepša in najkrajša pot na vzhod in na jug.

Industrija.

Bistra, kovinska in lesna industrija v Domžalah je razstavila svoje dosedanje izdelke v Obrtno-pospeševalnem uradu. Med temi izdelki so zlasti ključavnice za pohištvo in sicer nabitne, zadolbene in gonilne ključavnice (Anschlag-, Einsteck-, Einlass- und Triebeschlösser) najrazličnejših vrst in velikosti z navadnim in dozičnim zapahom; dalje so razstavljeni razni okovi za pohištvo in sicer pomedeni, ponikljani, pobakreni in oksidirani; končno nekatere vrste stavbenih ključavnic. Vse razstavljene in tudi druge podobne izdelke dobavlja navedena tovarna v vsaki množini.

Kredit za tovarne špirite. Kredit, ki je bil odobren v svrhu osnovanja novih tovarn špirite, je bil do sedaj v kompetenci ministra za finance, sedaj pa je prešel v kompetenco ministrstva za trgovino in industrijo.

Novo kovinsko podjetje v Brodu na Savi. Dunajska tvornica Chaudoir d. d. namerava zgraditi v Brodu na Savi tvornico valjanega bakra in tvornico žice.

Premog pri Glini. V okolici Gline so najdeni bogati sloji premoga, ki po sedanjih rezultatih presega kvaliteto premoga drugih rudnikov. K izkoriščanju tega premogovnika se bo pa moglo pristopiti le v tem slučaju, če je premog dober za železnične potrebe, ker so izgledi za premogovno industrijo za enkrat slabi.

K industriji sladkorja. V eni zadnjih števil našega lista smo čitali, da prosijo industrijalci sladkorja, da se povisa uvozna carina na inozemski sladkor, ki davi naše cene tako, da se mora domači proizvod prodajati v zgubo, ker ga po cenah določenih od vlade, nikdo ne kupuje. Občni zbor osječke šekerane, ki se je vršil 26. pr. m. pa nam da popolnoma drugo sliko, ki nas vodi k prepričanju, da gre tu le za »manjši dobiček«, ne pa za zgubo. Čisti dobiček te tvornice, ki izdeluje le kristalni sladkor, znaša 4.217.299,09 K. Dividenda se bo izplačevala v višini 25 odstotkov. Glavnica bo povisana od 10 na 25 milijonov kron in sicer tako, da se vzame iz rezerve 10 milijonov kron, za 5 milijonov kron pa bode izdanih 10.000 novih delnic po 500 kron.

Obrt.

Edinstven obrtni zakon. Minister trgovine in industrije je sklenil, da se izda edinstven obrtni zakon za celo kraljevino. V kratkem bo sklicana anketa strokovnjakov in obrtnih organizacij cele države, katerim se izroči v presojo načrt novega zakona. Anketa se bo vršila v Zagrebu.

Denarstvo.

Železni drobiž zopet veljaven. Ker se je pokazalo občutno pomanjkanje drobiža, je minister za finance odredil, da morajo državne blagajne v bodoče sprejemati tudi kovani železni drobiž bivše avstro-ogrske monarhije, ki je bil pred kratkim razveljavljen. Državne blagajne bodo sprejemale ta drobiž po njegovi nominalni vrednosti, t. j. 20 vinarjev za 5 par.

Uredbo o valutah in devizah razglasa Uradni list Deželne vlade za Slovenijo št. 58 z dne 31. maja 1921. V Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca je bila ta uredba priobčena dne 25. maja št. 115.

Državni proračun. Razen nekaj zastalnih oddelkov, ki jih je še treba obravnnavati, je predloženi državni proračun v glavnem gotov. Čez nekaj dni se prične sestavljati finančni zakon. Finančni minister ne namerava v ta finančni zakon vstaviti kakor dosedaj oddelke o taksah, trošarinah in davku na poslovno obrt, ker je treba, da dobe ta določila veljavo za dalje časa in ne kakor finančni zakon, samo za eno leto.

Državna investicijska posojila. Po končanih posvetovanjih s svojimi upravami so se delegati bank, ki vodijo pogajanja s finančnim ministrom radi notranjega državnega posojila v znesku 500 milijonov dinarjev, vrnili v Beograd. V soboto so se pogajanja ponovno nadaljevala. Na seji je došlo do popolnega sporazuma, po katerem bo vsaka banka sodelovala pri posojilu z zneskom, ki bo odgovarjal višini njenih vlog. Banke iz Hrvatske in Slavonije bodo kot največje udeležene pri tem državnem posojilu s 53 odstotki, iz Slovenije z 20 odstotki, iz Srbije s 15, iz Bosne z 8, iz Dalmacije z 2,5 odstot. in iz Vojvodine s 1,5 odstotki.

Država se obveže, da bo plačevala bankam 7 odstotne obresti. Notranje državno posojilo se bo, ko bo realizirano, porabilo v prvi vrsti za zboljšanje prometa, cest in državnih zgradb.

Sprejemanje drobiža. Minister za finance je izdal naredbo, po kateri ni nikdo primoran pri izplačilih v državnih blagajnah ali posameznikov, sprejemati dinarskih novčanic več kot za 50 dinarjev, poldinarskih več kot za 25 dinarjev in drobiža po 25 par več kot za 10 dinarjev. Glavna državna blagajna, pokojninska blagajna, okrožne in finančne uprave ter davčne uprave pa morajo na zahtevo posameznikov zamenjati drobiž v neomejenih količinah za novčance Narodne banke.

Ustavljen kredit v Angliji. Naša pooblaščenca agencija v Londonu je obvestila ministra za trgovino in industrijo, da so vse angleške tovarne ustavile kreditiranje blaga, vse banke pa eskomptiranje menic našim trgovcem; ker večina naših trgovcev ni izpolnila svojih dolžnosti napram angleškim firmam v pravem času.

Sovjetska vlada in banke. Na zadnjih sejah gospodarskega sveta v Rusiji je bil stavljen predlog, da se zopet otvori banko, posebno one, ki imajo svoje podružnice v inozemstvu.

Carina.

Carina na usnje v Čehoslovaški. — Čehoslovaški tovarnarji čevljev in strojarji usnja so se sporazumeli, da se za usnje v polovicah in za črno telečje box usnje določi specifična carina med 10 in 12 odstotki. Na podlagi te carine pa naj določi ožji odbor carino za ostale vrste usnja.

Promet.

Iz Ljubljane do Vrhnik. Sprejeli smo in priobčamo. Iz Ljubljane do Vrhnik in nazaj vozi vlak navadno trikrat dnevno. Sme se trditi, da promet na tej progi ni preobremenjen, vsaj izza časa ne, odkar je demarkacijska črta preložena, ker je ob tej priliki ponehalo verižništvo. In kaj mislite, koliko časa prevaža ta železnica en zabojo, kateri vsebuje 50 kg blaga? Za prevoz takega zaboja je na tej 20 km dolgi progi potreba polnih šest dni. To je resnično, vendar neverjetno. Priporočati je, da si take nedostatke merodajni faktorji zapomnijo ter vzpostavijo prepotrebni red, kateri je temelj dobre države, kakršna mora biti naša kraljevina SHS.

0 taksi za desinfekcijo ali čiščenje postajnih prostorov smo pred kratkim že poročali. Danes objavljamo le kratko razglas ravnateljstva državnih železnic, ki se glasi: Za vsako čiščenje in desinfekcijo prostorov, ki jih ponesnažijo ali umažejo potniki, se pobira po 25 dinar.

Znižane vozne cene za posetitelje orientalnega sejma v Bratislavi. Čehoslovaška vlada je dovolila znižanje voznih cen za vse razrede in vlake, razven ekspresnih in luksuznih za 50 odstotkov za posetitelje orientalnega sejma v Bratislavi.

Zveza Slovenije z morjem. Še vedno se ne ve, katerim potem bo vzpostavljena železniška zveza Slovenije z morjem. Proti nameravani zvezi preko Cobra na Brod-Moravice so se izjavile občine Stari trg, Spodnja gora, Češnje, Spodnji log, Koprivnik, Radence, Dol, Knežja Lipa, Mozelj in Nemška Loka ter prosile, da se zgradi železnica preko Poljan. V prvem slučaju bi bile te občine odrezane od prometa in bi ne moglo izvažati lesa, vina, železnih rud, premoga in drugega blaga, postojnski jami podobne jame v Grašnici pa bi še naprej ostale le malo znane. Železnica Brod-Moravice je preblizu italijanske meje in radi skalnatega terena mnogo dražja, ker bi le 600 m dolgi most čez Kulpo stal več kot cela proga preko Poljan.

Direktna železniška zveza med Slavonskim in Bosenskim Brodom. Ravnateljstvo državnih železnic v Sarajevu objavlja, da bosta od sedaj pri vseh brezovskih in osebnih vlakih vozila po en vagon I. in II. razreda tudi iz Bosanskega Broda, tako da bodo imeli vlaki direktno zvezo.

Plačevanje telefonskih pristojbin po številu razgovorov. V Bosni so naročniki radi povisjanja telefonskih pristojbin po največ odpovedali naročnino. Oni predlagajo, da se plačujejo pristojbine po številu razgovorov, kakor je to vpeljano na Dunaju, ker naročniki telefona ne vporabljajo jednako, ampak nekateri več,

drugi manj. Ta način plačevanja bi odrešil po njihovih računih one, ki telefon redko uporabljajo plačevanja pristojbin za tiste naročnike, ki se ga pogosto poslužujejo.

Kmetijstvo.

Razstava poljedelskih produktov in gospodarskih strojev v Frankfurtu na Mainu. Med 21. in 27. avgustom t. l. bo v Frankfurtu na Mainu velika razstava poljedelskih produktov in gospodarskih strojev. Naša trgovska agencija v Berlinu se je obrnila do kompetentnih ministrstev s prošnjo, da napravijo vse, kar bi pospeševalo poset in razstavljanje pridelkov od strani naših državljanov na tej prireditvi. Mi bi mogli razstaviti: testenine, razna olja in masti, sveže sadje, zelenjavo, mesne izdelke, mlečne produkte, vina, žgane pijače, konzerve iz sadja, razne marmelade, kiseline, tobak, cigarete itd. Prijave za razstavljanje sprejema do 1. julija g. Vukić, zastopnik naše berlinske trgovske agencije v Zagrebu, Prilaz 67. Upamo, da naši poljedelci spoznajo veliko važnost te prireditve in se je v velikem številu udeležijo.

Vpliv vremena na rast kulturnih rastlin. Vreme toplo, oblačno, mestoma z obilnim dežjem. Temperatura v obče ugodna za razvoj vseh posevkov. Vsi zimski strnjeni posevki ugodno napredujejo. Vsa jara žita so dobro vzklikla in se ugodno razvijajo. Koruza je vzklikla povsod dobro, zgodaj posejana pa ugodno napreduje. Po planinskih krajih napreduje zaradi pogostnega dežja in hladu počasneje. Živalska in sladkorna pesa sta po obilem dežju dobro vzklikli. Vsi drugi poljski posevki ugodno napredujejo. Predilni in vrtni posevki istotako napredujejo ugodno. Travnike in druge trave bujno napredujejo. Rastlinskih boleznih in škodljivcev za sedaj ni.

Iz naših organizacij.

Poročilo o običnem zboru gremija trgovcev v Radovljici, ki se je vršil dne 15. maja 1921 ob 9. uri dop. pri Kunsteleju v Radovljici. Pri otvoritvi običnega zbora ugotavlja načelnik, da je imelo načelnstvo pet sej ter izreka vsem gospodom odbornikom za pridni obisk sej in za poštrevnost zborovo zahvalo. Dalje ugotavlja načelnik, da je bil gremij po načelniku zastopan skoro pri vseh sejah Zveze trg. gremijev v Ljubljani, običnega zbora zveze gremijev pa sta se lani udeležila z načelnikom še dva delegata, i. s. g. Ivan Rus in Andrej Čufer. Računski zaključek, ki je bil pregledan od gđc. Anice Šimic in g. Pretnarja, Sitarja, Finžgarja in Rusa, prečita g. Fürsager. Zaključek izkazuje: Dohodkov skupaj 9298 K 60 v in stroškov 3975 K 21 v in gotovine v blagajni 5323 K 39 v. Od te svote je plačati zvezi trg. gremijev približno 5000 K na lanski račun. Proračun za tekoče leto izkazuje potrebščine 18.040 K in pokritja 2.600 K, tako da se ima primanjkljaj 15.440 K kriti z dohodom. Po spremembi pravil se je razvila živahna debata, nakar se je načelnik zahvalil navzočim zborovalcem za udeležbo in zaključil dobro obiskani obč. zbor.

Osmi seja trgovskega gremija v Ribnici dne 29. maja 1921. Predsednik g. Ciril Picsek otvori zborovanje, pozdravi izvanredno dobro obiskano sejo, prečita dopis »Zveze trgovskih gremijev«, najnovejšega slučaja »Samopomoči«. — Navzoči so sklenili enoglasno, da naj se v tej zadevi sledi »Resoluciji« ministristvu trgovine in industrije v Beograd, na deželno vladu v Ljubljani ter vsem trgovstvu naklonjenim poslancem predlaga: 1. Trgovstvo našega okoliša protestira kar najenergičneje proti politiki favoriziranja zadrug in konsumnih društev, kar mora roditi le gospodarsko nezdrave razmere in povzročiti trajne gospodarske krize in oškodovanje prebivalstva. — 2. Protestira proti temu, da smeje konsumna društva in uradniške zadruge prodajati blago tudi nečlanom, ker so s tem odprta vrata vsemogočim zlorabam. — 3. Protestira proti dovoljenju brezobrestnih posojil in denarnih podpor zadrugnim podjetjem, ker je združništvo v Sloveniji politično orjentirano in lahko vsakokratna vladajoča stranka izrazi take podpore v politične svrhe, ki konsumentu ne pridejo v dobro. — 4. Zahteva, da se ukine § 29 našega ustave, ki obljublja združništvu materijalne podpore, ki so gospodarsko

neutemeljene in škodljive. — 5. Protestira proti temu, da se združništvo obdavčuje v znatno manjši meri, kakor trgovstvo in da se oprošča združništvo od plačevanja prometnega davka, ki znaša 100 odstotkov uvozne carine, ker je s tem domači trgovini vsaka konkurenca proti združništvu onemogočena. — 6. Zahteva, da se ukine naredba v prisilni organizaciji uradništvu v nabavljalne zadruge in o pobiranju enega odstotka fakturne vrednosti državnim uradom in zavodom prodanega blaga za podporo uradniških zadrug. Ribnica, dne 30. maja 1921.

Dobava, prodaja.

Razpis dobave papirja in kartona za tobačno tovarno v Nišu. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 8. junija t. l. ob 16. uri ponudbeno razpravo za dobavo kartona in papirja za potrebe tobačne tovarne v Nišu. — Dobavni razpis, pogoji in vzorci blaga se morejo vpogledati v ekonomskem odelenju uprave državnih monopolov. En izvod dobavnega razpisa, pogojev in vzorcev je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. Zbornica pa nima na razpolaganje prepisov, da bi jih mogla interesentom izročiti.

Razpis dobave raznega papirja, lima, desk, vrvi, sukanca, žičnikov i. dr. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje: 1. Ofertalno licitacijo za nabavo raznega papirja na dan 7. junija t. l. ob 16. uri v pisarni uprave državnih monopolov. 2. Ofertalno licitacijo za nabavo raznega papirja, lepenke, kartona, lepa, deščice, vrvi, sukanca itd. za potrebe tobačne tovarne v Ljubljani na dan 22. junija t. l. ob 16. uri v pisarni upravnika državnih monopolov. Seznane blaga, ki ga je dobaviti, dobavne pogoje in vzorce je moči v gori omenjeni pisarni vpogledati. En izvod razpisa, seznamov blaga in pogojev je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. Zbornica pa nima na razpolago prepisov, ki bi jih mogla interesentom izročiti. Ponudbe, pismene v zapечатanih zavetkih, je poslati do dne licitacije gori navedeni pisarni.

Razpis dobave cigaretnega papirja. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje glede na to, da se na prvi licitaciji t. j. 25. aprila t. l. ni mogla sprejeti nobena ponudba, ker nobeden ponujen papir ni odgovarjal dobavnim pogojem, ponovno dobavno licitacijo na dan 15. junija t. l. ob 16. uri v pisarni upravnika državnih monopolov za dobavo 10.000 risov cigaret papirja II. vrste in 5000 risov cigaretnega papirja III. vrste. Vadij znaša 10 odstotkov za domačine in 20 odstotkov za druge. En izvod dobavnega razpisa in pogojev je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. Prepisov pa zbornica nima na razpolaganje, da bi jih mogla interesentom vročati.

Razno.

I. poročilo hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec (Savinjska dolina) koncem maja 1921. V obče se mora stanje hmeljskih nasadov označiti kot prav dobro. Rastlina je dospela do polovice, tuintam celo do dve tretjini hmeljskih drogov, se razvija prav krepko, je zdrava in brez vsega mrčesa. Vreme je razvoju rastline najugodnejše. S hmeljem zasajena ploskev se je nekoliko povečala. — Društveno vodstvo.

Potrební činovnici. Upravi za Zaštitu Industriji. Svoje u Beogradu, kao samostalnom državnim nadležstvu, koje stoji pod nadzorom Ministra Trgov. i Industrije, potrebni su činovnici Tehničke struke. Nekoliko inspektora sa platom od 5.052 din. god. 2. Nekoliko sekretara sa platom od 2.526—4.041.60 din. god. 3. Nekoliko pisara sa platom od 1515.60 do 2.020.80 din. god. Uslovi su za ove činovnike: da su diplomirani tehničari iz mašinske, građevinske, elektrotehničke struke, ili da su svršili visu poljoprivrednu školu u rangu Univerziteta, rudarsku ili šumarsku akademiju ili prirodno-matematički odelsek filozofskog fakulteta. — Osim gori naznačenih data svi ovi činovnici imaju i sve one prinađležnosti, koje uživaju iz toga svojstva i ostali ukazni

činovnici, a imaju rang činovnika Ministarstva Trgovine i Industrije. Kompetenti, koji su već ukazni činovnici pri kome nadležstvu, neka podnesu Upravi za Zaštitu Industrijske Svoje, svoje molbe sa svedodžbama o kvalifikacijama o dosadašnjem službovanju kao i odobrenje za prelaz od nadležnih vlasti. — a koji sad prvi put stupaju u državnu službu, pored molbe i svedodžbu i uverenje o vladanju kao i lekarsko uverenje o zdravlju. — Molbe će se podneti najkasnije do 1. juna ove godine.

Izpremembe protokola i trgovskom registru.

Marija Pirc, s sedežem v Mateni, obratni predmet: trgovina z mlekom, imetnica Marija Pirc, posestnikova žena v Mateni.

Antonija Kotar, s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: trgovina s specerijskim blagom in z žganjem v zamašenih posodah, imetnica: Antonija Kotar, trgovka v Spodnji Šiški.

V združnem registru se je vpisalo: Dosedanjemu besedilo:

Tiskarna »Sava« v Kranju, r. z. z o. z., se odslej pristavljata besedi: »v likvidaciji«.

Zivinorejska zadruga za občine Zmince in Škofja Loka, r. z. z o. p. Zadruga se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidacijska firma: Zivinorejska zadruga za občini Zmince in Škofja Loka, r. z. z o. p. v likvidaciji.

Zivinorejska zadruga Smartno pri Kranju, registrovana zadruga z omejenim poročstvom se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidacijska firma: Zivinorejska zadruga Smartno pri Kranju, r. z. z o. p. v likvidaciji.

Vpisale so se firme:

F. Ostrelj, s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: trgovina z mešanici blagom na drobno, z manufakturnim, modnim, galanterijskim blagom in z železnino na debelo.

Alojzij Cvenkelj, s sedežem v Ljubnem, obratni predmet: trgovina z lesom in lesnimi izdelki.

Golli & Pompe, s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: trgovina s pisalnimi in kadičnimi potrebščinami, javna trgovska družba izza 1. januarja 1921, javni družbenici: Fani Golli, trgovka v Ljubljani in Marija Pompe, trgovka v Ljubljani.

Josip Stupica, s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: trgovina z vozovi, imetnik: Josip Stupica, seclarski mojster v Ljubljani.

A. Čebulj, s sedežem na Jesenicah (Gorenjsko), obratni predmet: trgovina z žitom in moko.

Ivan Petrič, s sedežem v Borovnici, obratni predmet: lesna trgovina.

Tržni poročila.

Poljski pridelki.

Sombor 27. maja. Radi suše jadicu-jejo kmetje in ne privajajo starih zaloga na trg. Cene so radi tega še vedno visoke. Pšenica stane 980—990 K, koruza 380—390 K, oves 420—430 K. Izdaten dež bi pomiril poljedelce in cene bi se znižale.

Sombor. 30. maja t. l. Dovož pšenice je slab. Cene ne padajo, pa se tudi ne višajo. Mlini, ki prodajajo moko po visokih cenah, jo plačujejo po 980 do 1000 kron. Promet z koruzo je neznaten. Notira 380 do 400 K za blago na vagon. Dunaj ponuja za koruzo 425 K franko vlač, brod Donava. Cena ovsa je poskočila, ker je malo ovsa v prodaji, ker so se izgledi na bodočo žetev poslabšali in ker je popraševanje po ovsu zelo živahno. Stanje pšenice se dobro presoja.

Osijek. Dovozi pšenice so izvanredno slabi. Pšenica se prodaja po 1020—1025 K. Lokalnega blaga ni, mlini kupujejo v Vojvodini. Cene moki radi tega ne popuščajo. Nularica notira 15—15.20 K, moka za kuho 14—14.20 K, moka za kruh 18 K; koruza notira 410—420 K, ovsu ni.

Les.

Italija. V Firenci se prodaja les po sledečih cenah: jelov les 10 mm 400 lir po kubičnem metru, 15 mm 360 lir, 20—60 mm 330 lir. Hlodi 340—350 lir. Tesan les luka Trst 265 lir. V Neaplu:

jelove deske 450—480 lir. Drva 14—15 lir po metru. Jugoslovanski jelov les slabše kakovosti franko Milan se prodaja po 320 lir, boljše kvalitete pa ima višjo ceno. V zadnjem času je došlo v Italijo poljsko blago, ki se nudi po 300 lir franko Milan.

Steklo.

Trst. Cene stekla še vedno padajo. Steklene plošče, transit Trst, slanejo 7 in pol lir po kvadratnem metru.

Borza.

2. junija.

Zagreb, devize: Berlin 210 do 211, Milan 695 do 696, London 517.50 do 520, Praga 193 do 193.50, Newyork 129.50 do 130, Švica 2320 do 2360, Dunaj 22 do 22.50, Pariz 1105 do 1110, Budimpešta 56.50 do 58.50. Valute: dolar 127 do 128.50, avstr. krone 22.50, rublji 38 do 40, češke krone 190, funti 500, franki 1090 do 1100, napoleondori 445 do 448, marke 212 do 218, leji 218 do 220. Blagovna borza: pšenica franko Indija 1000, koruza franko Zgreb 445, oves 500 do 505, moka za krmo franko vagon 380.

denar blago
Ljubljanska kredit. banka . . . 900
Jadranska banka . . . 1880 1900
Narodna banka . . . 550 560
Slov. eskomptna banka . . . 600 625

Brograd, valute: dolar 32.50 do 32.75, franki 272 do 272.50, lire 170 do 172, leji 55.50 do 55.75, marke 53.50 do 54, češke krone 47 do 47.50, avstr. krone 5.75 do 5.85, napoleondori 110 do 111. Devize: London 129 do 129.50, Pariz 273 do 274, Ženeva 580 do 585, Solun 195 do 200, Praga 48 do 48.25, Dunaj 5.55 do 5.60, Berlin 52.75 do 53, Milan 173.50 do 174. Efekti: Narodna banka SHS. 2700 do 2730.

Dunaj, devize: Zagreb 450 do 454, Berlin 944 do 950, Budimpešta 253.50 do 256.50, Bukarešta 997.50 do 1007.50, London 2340 do 2360, Milan 3165 do 3185, Newyork 603 do 607, Paiz 5055 do 5095, Praga 875 do 882, Sofija 695 do 705, Varšava 56.50 do 58.50, Curih 10.625 do 10.675. Valute: dolarji 597 do 601, levi 687.50 do 697.50, marke 944 do 950, funti 2320 do 2340, franc. franki 5030 do 5070, ir. 3155 do 3175, dinarji 1782 do 1802, poljske marke 57.25 do 59.25, leji 990 do 1000, švic. franki 10.515 do 10.575, čehoslov. krone 875.50 do 881.50.

Avstr. krona renta . . . 109—
„ majska renta . . . 109—
Ogrska krona renta . . . 315—
V. avstr. vojno posojilo . . . 82—
Turske srečke . . . 3505—
Anglobanka . . . 1650—
Bankverein . . . 1290—
Avstr. kred. zav. za trg. in ind. . . 1530—
Länderbank . . . 2460—
Avstro-Ogrska banka . . . 4340—
Živnostenska banka . . . 3370—
Bosanska zemaljska banka . . . 1489—
Državne železnice . . . 4445—
Lombarde . . . 2230—
Alpine-Montan . . . 5982—
Praška železna industrija . . . 10000—
Zenica-železo . . . —
Kranjska železna industrija . . . 9600—
Trboveljska premogokopna . . . 3700—
Leykam, papirnica . . . 5350—

Curih, devize: Berlin 8.975, Newyork 569, London 22.22, Pariz 47.85, Milan 30.10, Praga 8.35, Budimpešta 2.35, Zagreb 4.30, Bukarešta 9.45, Varšava 0.55, Dunaj 1.275, avstr. zig. krone 1—

SLADKOR

v kockah in kristal (bel, suh)
nudi po dnevnih cenah

Fr. Zebal

Rudnik — Ljubljana

Telefon interurban šte. 430.

Ljubljanski Veliki Seamenj

Ljubljana, dne 4. junija 1921.

Jugoslavenskom novinarstvu!

Na »Ljubljanskem velikom sajmu« uзорaka, koji će se održavati od 13. do 24. augusta o. g. nuditi će se u mladoj našoj državi prvi put trgovini, obrti i industriji zgoda, da pokažu što vrijede. Ova priredba je ne samo iz tog uzroka najvećeg narodnogospodarskog značenja, nego prije svega zato, jer dava imenovanim krugovima praktičnu mogućnost za međusobno upoznanje i zbliženje. Iz tog uzroka molimo novinarstvo naše države, da izvoli barem ekscerptivno donositi one članke oficijelnih publikacija, koji će izlaziti kao prilog »Trgovskega lista« kao i one, koje bi slao sajamski ured.

Ljubljanski veliki sajam od 13. do 24. augusta 1921.

Za ovu velevažnu narodnogospodarsku priredbu pokazuje se veliki interes i danonice prima sajamski ured sve to veći broj prijave za učešće.

Onim krugovima, koji još nijesu odlučeni, da li bi svojim proizvodima na sajmu učestvovali ili ne, savjetujemo neka to u svom vlastitom interesu učine. Time, da izlože svoje proizvode na sajmu, koji bude bez sumnje dobro pohodjen, učinit će za svoje poduzeće najbolju reklamu. Ova priredba nije istovjetna kakvoj izložbi — na što još osobito upozoravamo zainteresovane krugove — gdje ne smije da se obavlja trgovačke poslove. Ovdje moći će svatko, tko izloži uzorke svoje robe, da na osnovu ovih na licu mjesta obavlja trgovačke poslove. Svatko, koji će kao izložnik učestvovati na ovom sajmu, bit će u sajamskom katalogu naznačen punim nazivom svoje tvrtke te primjetbom, koju robu ima na raspoloženju. Ovaj će se katalog u više tisuća primjeraka izdavati iz čitave države i inozemstva dolazećim posjetnicima. Na ovoj će se način učiniti za svakog izložnika potpuno besplatna i najbolja reklama, jer nitko ne će sajamskog kataloga baciti nego čuvati i upotrebljavati, kad bude htio da naruči ovu ili onu robu, koju je vidio izloženu.

Nekojima čine se za najam prostorija određene cijene previsoke, pak se iz tog uzroka još nijesu prijavili. Upozoravamo, da su cijene potpuno u razmjeru sa sličnim priredbama inozemstva te su nakon potanrog razmatranja određene tako, da svatko lako učestvuje na sajmu. Što već reklama sama vrijedi! Budući pak, da je svakom izložniku dopušteno, da na osnovu izloženih uzoraka obavlja trgovačke poslove, svatko će lakoćem pokriti troškove za najam prostorija.

Konačno još pripominjemo, da su neinformirani krugovi mišljenja, da bude sajam jedne vrste zabavište. To je sasna krivo. Sajam je naskroz ozbiljna, strogo trgovačka priredba. Zabave bit će samo u onoj neophodno potrebitoj mjeri, koja bude u potpunom skladu s ozbiljnošću priredbe.

Pozivljemo dakle sve one, koji su primili sajamski red i prijavnice, pak ih još nijesu ispunili i odaslali sajamskom uredu, dalje sve one, koji se još nijesu odlučili da li bi učestvo-

vali ili ne, neka svoje učešće prijave sad odmah dok ima sajamski ured prostorije još na raspolaganje. Osim toga prodje rok za prijave do 15. juna o. g.

Svi oni pak, koji se za ovu priredbu interesiraju pak nijesu još primili prijavnice ili sajamskog reda, neka se odmah obrate na sajamski ured, koji će im sve zaželjeno odmah poslati

Sve nacрте kao i sve informacije daje besplatno ured »Ljubljanskoga velikog sajma« u Ljubljani, Turjaški trg 6/11.

Ljubljanski veliki selem.

Kakor smo že poročali, priredijo trgovski in industrijski krogi v Sloveniji prvi vzorčni veliki seamenj v Ljubljani v dnevih od 13. do 24. avgusta t. l. To je prva taka prireditev v Jugoslaviji. Sledili smo vzgledu drugih velikih narodov, ki že desetletja prirejajo take seamenje, zlasti Nemčija, pa tudi Francija, Anglija, Italija in drugi. Po prevratu je vso Evropo prešinil nov, osvežujoč duh. Povsod je opažati stremljenje, da se popravi, kar se je med vojno porušilo in da se življenje spravi zopet v normalni tir. Vojna je zasekala globoke rane v mednarodno gospodarsko življenje. Narodi so se odtujili drug drugemu. Trgovinske vezi, ki so prej spajale vse države sveta in navezale narod na narod, so se med vojno vsaj zrah-ljale, ako ne popolnoma pretgale. Na razvalinah stare Avstro-Ogrske so nastale nove države, ki imajo vse pogoje za svoj obstoj in za zdravo gospodarsko življenje. Češkoslovaški narod je v prvi vrsti industrijski narod, in zaradi tega vidimo, da je baš on bil prvi, ki je po zadobitvi svoje neodvisnosti in ustvaritvi lastne države uvidel potrebo gospodarskega zbliževanja z drugimi sosednimi narodi. Že lani je priredil prvi vzorčni velesemenj, kateremu je letos spomladi sledil drugi, in kakor čujemo, name-rava prirediti v jeseni tretjega. Menda se ne motimo, ako rečemo, da je izmed nasledstvenih držav Jugoslavija ona državna tvorba, ki ima največ pogojev, da postane gospodarska država bodočnosti.

Zaradi tega nismo smeli zaostajati. Zavedamo se, kake važnosti so vzorčni veliki seamenji za dobre trgovske zveze in za narodno gospodarstvo sploh. Vzorčni velesemenji, skrbno pripravljeni in dobro organizirani, privabljajo trgovce z vseh strani, da si ogledajo, kaj premore prirejajoči narod in kaj bi se dalo pri njem kupiti. Vzglede nam mora biti Nemčija, ki je prva v prirejevanju takih velikih seamenjev. Lipsko je že desetletja shajališče ne samo nemških, ampak tudi svetovnih trgovskih krogov. Kdor dobro opazuje razvoj trgovine v posameznih deželah, vidi, da so take stalne letne prireditve podlaga za trgovinsko središče dotične pokrajine in često tudi cele države. Naravno je, da tudi naša mlada država v tem pogledu ne sme zaostajati.

Podaljšanje roka za prijavo za udeležence iz Slovenije.

Odbor za prireditev Ljubljanskega velikega seamenja, ki se je osnoval iz krogov ljubljanskih trgovcev, si je svest, da je prva taka prireditev v naši državi združena z velikimi težkočami, pa tudi z velikimi denarnimi

žrtvami. Vedel je, ko je vzel stvar v roko, da bo prireditev stala mnogo truda in da tudi vsem ne bo mogel ustreči v oni meri, kakor bi rad. Zaveda pa se velikega pomena, ki ga ima vzorčni veliki seamenj za naše trgovstvo in za naše narodno gospodarstvo. Zaradi tega se ni ustrašil ogromnih zaprek in tudi ne materijelnih žrtev, ampak pogumno je začel in z zadovoljstvom opaža, da je spoznanje in razumevanje za to prireditev prodrl v širše kroge in da je bila misel povsod simpatično pozdravljena. Do avgusta imamo le še dobra dva meseca na razpolago, in ta čas je treba dobro izrabiti. Vsem trgovskim in industr. krogom, ki bi prišli za aktivno udeležbo na velik. seamenju vpoštev, smo poslali prijavnice in obenem tudi sejmski red, ki vsebuje vsa pravila in pogoje za razstavljanje proizvodov. Prijavnice že v velikem številu prihajajo, vendar, da ne bi bil kdo prepozen, je sejmski urad podaljšal rok za prijave za trgovske kroge v Sloveniji do 10. junija, dočim poteče slejkoprej rok za prijave iz ostale Jugoslavije dne 15. junija.

Cene prostorom se ne zvišajo.

Opozarjamo, da se zaradi podaljšanja roka preko 31. maja cene ne bodo povišale, kakor to določa sejmski red. Po teh določbah se prijavnice, ki bi došle šele po določenem roku (31. maja), upoštevajo samo še po možnosti in se razen tega zvišajo za take prijave vse cene za 50 odstotkov. Ponavljamo, da se zaradi podaljšanja roka za prijave do 10. junija t. l. cene ne bodo povišale in da se bodo prijave, ki jih sejmski urad prejme do tega dne, upoštevale. Ta podaljšani rok velja tudi za prijave zgradb lastnih paviljonov.

Zanimanje inozemstva za Ljubljanski veliki seamenj.

Opozarjamo vse interesente, ki reflektirajo na to, da razstavijo svoje predmete na Ljubljanskem velikem seamenju, da določijo čimprej svoje prijavljene uradu Ljubljanskega velikega seamenja, kajti prostorov je vsaki dan manj na razpolago. Tudi tukaj je znani izrek zelo na mestu: Kdor prej pride, prej melje. Vpoštev pa prihaja še drug razlog. Po sejmskem redu razstavijo svoje proizvode, v kolikor je še razpoložljivega prostora, tudi inozemci. Čim manj bo domačih razstavljalcev, tem več bo inozemcev, ki se že zelo zanimajo za to našo prireditev. Inozemstvo jako dobro razumeva važnost takih prireditev in dobro ve, kako bodočnost ima naša država. V Nemčiji je že živahno zanimanje za Ljubljanski veliki seamenj, kakor je razvidno iz gospodarskih člankov, ki jih objavljajo ugledni nemški listi. Tudi Anglija se že oglašala, Češkoslovaška s svojo tako zelo razvito industrijo gotovo ne bo zaostala. Jugoslavija ni tako revna država, da ne bi ničesar proizvajala. Nasprotno, naša industrija je v primeri z drugimi velikimi in gospodarsko, lahko rečemo na vrhuncu stoječimi državami sicer šele v povojih, toda razvija se krepko in za sedanje neprimliko nad vse zadovoljivo. Udeležba na Ljubljanskem velikem seamenju bo velika — in zanimanje v ostalih delih naše države za prvo prireditev te vrste je zelo živahno. V Jugoslaviji je veliko povpraševanje po industrijskih proizvodih; pomislimo samo na razdejanu Srbijo! Na vse kroge iz Jugoslavije bo napravilo zelo neugoden vtis, ako vidijo, da ne bi

bilo za to prireditev med industriji, obrtniki in trgovci-grosisti zadostno zanimanja. V kolikor ti krogi še ne poznajo industrijske in trgovske moči v naši pokrajini, jih bo ta prireditev gotovo potrdila v njihovi dosedanji domnevi, da Slovenija ne more mnogo proizvajati. Ali bi jim potem mogli šteti v zlo, ako si svoje potrebščine nabavijo pri inozemcu, ko vidijo, da enakovrednega in često tudi boljšega ne najdejo na domačem trgu?

Iz vseh teh razlogov opozarja urad Ljubljanskega velikega seamenja vse interesente, naj čimprej vpošljejo svoje prijavljene, da more ukreniti vse potrebno za odkazanje prostora posameznim prijavitnikom.

Sejmski red.

Nekaterim se zdi sejmski red preveč strog. Toda opozarjamo na pravila enakih prireditev v inozemstvu, ki so veliko bolj rigorozna in naravnost trda, pa se nikdo nad njimi ne spodtika, ker vsak razumen razstavljalec ve, da mora biti red na seamenju in da le popolno vpoštevovanje in ravnanje po pravilih more jamčiti za uspeh prireditve.

Najemnina.

Na prvi pogled se zdi, da je v sejmskem redu navedena cena posameznim prostorom visoka in je zaradi tega morda marsikoga uplašila. Sejmski urad ima vedno le pred očmi cilj, ki ga zasleduje prireditev velikega seamenja, in zaradi tega ne išče materijelnega dobička. Ako bi sejmski urad vpošteval dejanske razmere in današnje cene, potem bi morala biti najemnina najmanj šestkrat tako velika. Prirejevalec seamenja pa tega ni hotel, marveč je določil take cene, ki jih z lahkoto zmore vsak razstavljalec. Pripomniti pa moramo, da označene cene prostorom veljajo za ves čas prireditve, to je od 13. do 24. avgusta, torej celih dvanajst dni, iz česar je razvidno, da cene nikakor niso pretirane.

Važnost velikega seamenja za izložnika.

Pomislite vendar, kako reklamo si napravi razstavljalec s svojimi proizvodi! Posetniki bodo prišli z vseh strani, ne samo iz Jugoslavije, ampak tudi iz inozemstva. Kdor si želi pri nas kriti svoje potrebščine, se bo na licu mesta prepričal o kakovosti proizvodov in takoj sklenil kupčijo. In ta ne bo majhna, ako pomislimo, kaj vse naša država potrebuje. Vpoštevati je tudi treba dejstvo, da bo sejmski urad dal natisniti sejmski katalog v mnogo desetisočih izvodih, ki bo vseboval vsako razstavljačo tvrdko z navedbo njenih proizvodov. Posetnik velikega seamenja pa tega kataloga ne bo zavrgel, ampak ga bo vzel seboj in ga zopet vzel v roko, ko bo kasneje hotel stopiti v stik z našimi trgovskimi krogi. Na ta način bo ta sejmski katalog reklama, ki se ne bo širila samo po naši kraljevini, ampak tudi preko njenih meja. To bo pač izdatnejša reklama, kakor vsi inserati po časopisih, ki stanejo ogromne vsote, na drugi strani pa imajo večinoma le pomen od ene številke dotičnega lista do druge. In kaj pomeni reklama za trgovca in industrijca, tega menda ni treba podrobno naglašati.

Lastne stavbe in notranja oprema prostorov.

Ljubljanski veliki seamenj se priredi meseca avgusta v Lattermanovem drevoredu ob Gospodskem cestu, torej v najlepšem delu mesta. Ti-

volski gozd s svojimi naravnimi krasotami bo tvoril kaj primerno ozadje. Po načrtu, ki so ga izdelali prvovrstni strokovnjaki, je prireditelj zamišljena kot nekaj celotnega in enotnega. Vsak posamezni objekt tvori organični del arhitektonsko dovršene celote. Zaradi tega je naravno, da sejmski urad gleda na to, da objekti, ki jih na določenih prostorih postavijo razstavljalci sami, ne kvarijo celotnega vtisa in da se njihova zunanost prilagodi enotnemu slogu. Sejmski red glede teh stvari ne predpisuje nikakih omejitev in prepušča izložniku, da si ga zgradi po svoje. Vendar pa mora prej sejmskemu uradu predložiti celotni načrt stavbe in zlasti načrt fasade. Kar se tiče notranje ureditve razstavnih prostorov, je vsakemu izložniku prepuščeno, da si po svoji volji uredi notranjost najetega prostora. Kdor pa želi, da se mu prostor opremi s potrebnimi mizami, policami in drugimi pripravami, mu to preskrbi na željo tudi sejmski urad na njegove stroške, pri čemer se bodo zaračunala dela po dnevnih cenah. Sejmski urad bo gledal na to, da bo vsakemu priglaskniku odmeril po možnosti toliko prostora, kolikor si ga želi. Vendar pa si pridržuje pravico, da ga po potrebi skrči. Naravno je, da bo o tem sklepu sejmskega urada stranka obveščena. Ravnotako bo žel sejmski urad vsakemu razstavljalcu drage volje na roko, ako želi podrobnejših pojasnil, zlasti pa, ako si želi napeljati vodovod ali elektriko za razsvetljavo in pogon v najete prostore. Na željo preskrbi vsa ta dela urad na stroške izložnika, pri čemer se delo, adaptacije, naprave itd. računajo po dnevnih cenah.

Razširjajte „Trgovski List“.

Pomen semnja za narodno gospodarstvo.

Opozarjamo na sejmski red, kjer dobe interesi vse določbe in navodila, po katerih se imajo ravnati, ako se udeležijo velikega semnja kot razstavniki. Po našem mnenju bi bilo odveč, z bobnečimi frazami razlagati pomen prireditve za našo trgovino, industrijo in obrtništvo. Vsakomur bo jasno, da bo imel razstavniki velike koristi od vzorčnega velesemnja, ako pomisli, da ga bo posetilo na tisoče interesentov ne samo iz naše kraljevine, ampak tudi iz sosednjih držav. Pri tej priliki bodi navedeno, da so se na sličnih prireditvah v inozemstvu, posebno v Lipskem sklepale kupčije, ki grejo na milijarde. Res je, da na te številke pri nas ne smemo računati. Toda Ljubljanski veliki semjenj je pri nas prva prireditelj te vrste. Ako se obnese, in nimamo poudara, da bi o tem dvomili, bodo imeli od tega dobiček vsi. V bodoče se namerava prirediti vzorčni velesemenj v Ljubljani vsako leto, po možnosti celo dvakrat, spomladi in v jeseni, kakor vidimo pri naših bratih na Čehoslovskem. In če je to mogoče pri Čehih, zakaj potem ne bi bilo mogoče pri nas? Res je, da je v naši severni zavezni industrija dokaj bolj razvita kot pri nas, toda to nas ne sme oplašiti. Mi imamo sirovine, za katere nas tudi veliki, industrijsko na vrhuncu stoječi narodi zavidajo. Treba je poguma, marljivosti, vztrajnosti in veselja do dela, in v kratkem tudi mi ne bomo zaostajali za našimi brati Čehi. Za to pa nam je treba reklame, nam je treba reputacije. Najboljšo reklamo pa dosežemo tedaj, ako se interesent prepriča na licu mesta, kaj vse premoremo in kaj mu lahko nudimo.

Slovenija je prva pokrajina v naši državi, kjer se je porodila misel za tako prireditelj. Uverjeni smo, da se ne bo izneverila sama sebi in da bo vpoštevala okoliščine, ki govorijo za to, da postane središče trgovine, zlasti Ljubljana, ki je križišče prometnih zvez s severom in jugom, z vzhodom in zapadom. Zato pogumno na delo, uspeh ne bo izostal in trud se bo bogato poplačal!

Predpriprave in dela v polnem teku.

Dela za prireditelj velikega semnja, ki bo v Ljubljani od 13. do 24. avgusta t. l., so v polnem teku. Prostor v Lattermanovem drevoredu na vogalu bivšega dirkališča in Gospodarske ceste, ki je določen za veliki semjenj, je kaj srečno izbran, ker je dovolj velik, je v najlepšem delu mesta in na zelo primernem kraju. Poleg tega ga z vseh strani obkrožajo senčnati drevoredi, ozadje pa tvori Tivolski gozd s svojimi naravnimi krasotami. Že pogled na ta prostor mora na gledalca napraviti zelo ugoden vtis. Načrte za veliki semjenj so izdelali priznani strokovnjaki. Vsa prireditelj je zamišljena kot nekaj enotnega, pri čemer je vsakemu razstavljalniku glede notranje opreme najetih prostorov prepuščeno, da si jih opremi in okraši po svojem okusu, vendar se pri tem ne smejo prekoračiti določene meje. Zunanji pogled na razstavniki prostor bo naravnost impozanten. Arhitekti so imeli pri izdelavi načrtov pred očmi podobne prireditve v drugih državah, ki prirejajo letne vzorčne velesemnje, v nekaterih državah celo po dvakrat na leto, in so zaradi tega tam glavne stavbe zidane. Odbor za prireditelj Ljubljanskega velikega semnja se v svojem pravilnem pojmovanju, da mora že prvi, celotni vtis, ki ga napravljajo na gledalca že pred vstopom na razstavniki prostor, ugodno vplivati na posetnika, ako hočemo doseči v njem primerno razpoloženje, ni ustrašil truda in velikih žrtv in se je pogumno lotil dela.

Razstavniki prostor se že planira in glavne stavbe so v delu. Tudi dela za opremo notranjih prostorov so oddana in dobro napredujejo. Zanimanje za to prireditelj, prvo v Sloveniji in v Jugoslaviji sploh, je zelo veliko. Zaradi tega je upravičeno upanje, da bo Ljubljanski veliki semjenj imel velik uspeh in da se bo ves trud bogato poplačal.

Informacije.

Svakoake informacije, koje bi stranke u pogledu sajma trebale, dobiju se besplatno, pismeno ili usmeno, kod sajamskog ureda, u njegovim prostorijama u Ljubljani, Turjaški trg br. 6/II. Uredovni satovi jesu danomice osim nedjelja i blagdana od 8—14 sati i od 16—18 sati. Stranke se umoljavaju, da se u uredu javljaju po mogućnosti između 8 i 14 sati. Informacije daju se i telefoniškim putem, br. telef. 140. U uredu raspoloženi jesu također svi nacrti zgrada, tako da svatko može da se potanko informiše o razdiobi sajamskih zgrada i prostora.

Informacije.

Vsake vrste informacije, katere bi stranke radi sejma želele, daje brezplačno pismeno ali ustmeno sejmski urad v svojih prostorih v Ljubljani na Turjaškem trgu št. 6/II. Uradne ure so dnevno z izjemo nedelj in praznikov od 8 do 14 in od 16 do 18 ure. Stranke se prosijo, da se po možnosti oglašajo v uradu med 8. in 14. uro. Informacije se dajejo tudi telefonično telef. št. 140. V uradu so razgrnjeni tudi vsi načrti zgradb, tako da se more vsakdo najnatančneje informirati o razdelitvi sejmskih zgradb in prostorov.

Papir

uradni, trgovski, pismeni, ovojni, svileni, prepisni, ogljeni itd., pisarniške in šolske potrebščine, kuverte, vse vrste umetniške razglednice kupite najceneje pri tvrdki

IVAN GAJŠEK

Papirna trgovina - Ljubljana

Sv. Petra c. 2, poleg Prometne banke.

Na drobno. Na debelo.

Veletgovina
manufakturnega in modnega blaga

J. N. Šoštarč - Maribor

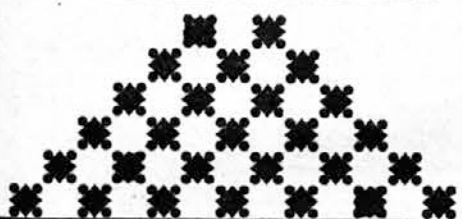
se v najkrajšem času

PRESELI

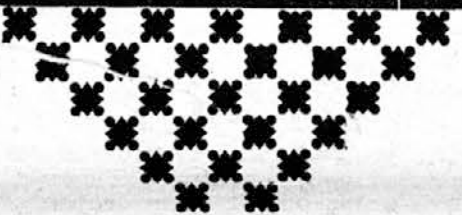
iz Gosposke ulice na

Aleksandrovo cesto št. 13

na kar opozarja že
sedaj svoje cenjene
odjemalce.

**MANUFAKTURA IN
TEKSTILNO BLAGO
NA DEBELO IN DROBNO
K. WORSCHKE
MARIBOR
GOSPOSKA ULICA ŠT. 10.**

**Lastnikom
kontrolnih blagajn!**

Uljudno naznanjamo, da se g. E. Sladek, naš potnik monter nahaja v Ljubljani, da popravi kontrolne registrirane blagajne našega izdelka, ki so eventualno poškodovane. Ako želite, da se Vaše blagajne popravi in očisti, blagovolite nas takoj obvestiti, da Vam damo mehanika na razpolago. Od monterja zahtevajte vpogled naše legitimacije!

National Registrier Kassen

družba z o. z., Wien VI.

E. SLADEK, Ljubljana

Strelška ulica 22

gostilna pri g. Turku.

Trgovska zadruga v Brežicah

vabi vse člane na

občni zbor

20. junija 1921

v Narodnem domu

ob 14. uri.

Za slučaj premajhnega števila članov se eno uro pozneje vrši občni zbor ob vsakem številu navzočih članov.

Veletgovina
z manufakturo

„MERKUR“

Maribor

Cankarjeva ulica št. 1.

• •

Velika zaloga manufakture, češki, francoski in angleški izdelek.

• •

Samo na debelo.

Sladkor

kočke v zabojih po 50 kg,
kristal v vrečah po 100 kg
na vagone kakor tudi v manjših množinah iz skladišča v Mariboru
po najnižjih dnevnih cenah

Družba Mayer

Maribor.

Trgocni pozori!

DOSPELE SO staroznane

Zeilingerejeve naravnosive

KOSE

v kranjskih, kočevskih in hrvaških oblikah in druge vsakovrstne železnine.

Za cenj. naročila se priporoča trvdka

Zalta & Žilič, Ljubljana

trgovina z železnino

Gospodarska cesta št. 10.

„Triglav“ sladna kava,

kavine konserve s sladkorjem, kavine konserve brez sladkorja in marmelado nudi po najnižji dnevni ceni in v vsaki množini

Delniška družba „TRIGLAV“

tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.

Kupuje tudi tozadavne surovine.

Prva jugoslovanska tovarna tehtnic

Ivan Rebek, Celje

dobavitelj državne in južne železnice v Jugoslaviji, se priporoča za mnogobrojna naročila. Cene zmerne, postrežba točna.

Trgovsko in obrtno društvo v Ormožu

priredi

OBRTNI DAN v Ormožu, dne 5. junija 1921.

VSPORED:

Dopoldne: ob 1/2 10. uri zborovanje celokupnega obrtništva na vrtu gostilne Horvat, na katerem poročajo med drugimi: gosp. Ivan Mohorič, tajnik trgovske obrtne zbornice (davki, carina, promet); gosp. Eng. Franchetti, načelnik zveze obrtnih zadrug v Ljubljani (socialne obrtne zadeve); gosp. Ig. Založnik, komisar v Celju (izenačenje obrtnega zakona); gosp. Jak. Zadravec, industrijalec Središče (reorganizacija zadrug, obrtna zbornica).

Popoldne: ob 15. uri (3. uri) velika vrtna veselica, godba, petje, srečlov, šaljiya pošta, prosta zabava.

Pozivljamo celokupno obrtništvo, tudi iz drugih krajev, z ozirom na važne točke vspeveda in resolucij, da se udeleži polnoštevilno te prve stanovske prireditve v vzhodnem delu naše domovine. Odbor.

Vstopnina na veselčni prostor 2 (dva) dinarja.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7
preje Hammerschmidt (Mühlisen)
nasproti Križanske cerkve.

Vsakovrstne

slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke
in deklice ter posebno izbiro najnovejših
damskih **Franjo Cerar**, tovarna
modelov.

Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Različne torbice (cekarje), različna stojala za
cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se
sprejemajo različni stari klobuki in slamniki
v Ljubljani pri trdki Kovačević in Tršan,
Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Solske
potrebščine. - Razglednice.
106, 52-18

Na debelo. Na drobno.

Ign. Žargi = „Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim
blagom ter raznim perilom in kravatam
na debelo in drobno.

Velika izbira potrebščin za
krojače in šivilje.

Manufakturna trgovina
na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufak-
turnega blaga po znižanih cenah

preproge

srbske domače

ročne industrije

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti
45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158,
134/134, 136/204, 170/246, 210/274,
235/300, 272/304. 19, 11-11

Ne slabite naše valute
z nepotrebnimi importi!

Gazela milo

je prvovrstne kakovosti in
ca 20 % ceneje kot enako-
vredno importirano milo.

Milarna in svečarna
d. d. v Ljubljani.

I. SANDRIN, Ljubljana, Mestni trg 6

Velika zaloga vsakovrstnega

usnja, kož, podplatov, gonilnih jerme-
nov in boksa NA DEBELO.

LESNA INDUSTRIJA Bratje Tavčar

Centrala Maribor

Telefon št. 245.

Podružnica Vuzenica

Telefon št. 1.

Ponuja vsakovrstni
rezani in tesani les.

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj
sedanjosti

Opalograph

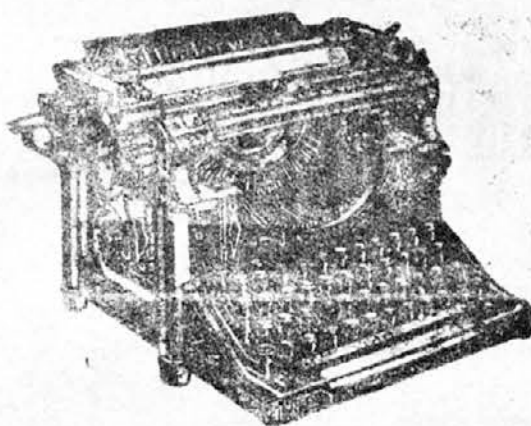
razmnoževalni aparat,

razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20-20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje 140, 48-4

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Jadranska montanska družba, d. z. o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavni „Montana“

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste

kovin, rudnin

in kemikalij ter vse

industrijske izdelke, spa-

dajoče v rudarsko, fužinarsko in

kemijsko stroko.

Na debelo:

Kava,

čaj, kakao,

sardine, olje, vinski

kis, bobinski in trapistov-

ski sir, salami, šunka in sla-

nina, ljutomersko stekle-

nično vino letnik 1917,

Rogaška

Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50,000.000 K. - Rezervni zakladi 45,000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.

VELETRGOVINA
Gregorc & Verlič
Ljubljana

priporoča
špecerijsko, koloni-
jalno blago in vsako-
vrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna posrežba!

Brzjavi: **GRELIČ.**

Telefon interurb. štev. 246.

— Zahtevajte cenike! —

IZŠEL JE
ADRESAR
ZA SLOVENIJO

1921

Anončni in Informačni zavod

Drago Beseljak in drug

Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Cena 75 din.

Vele-
trgovina
specerijskega in
kolonijalnega
blaga

**KAROL
HABER**
Maribor

Priporoča se tvrdka

Josip Petelinc

Ljubljana, So. Petra nasip 7

**tovarniška zalogu
šivalnih strojev**

igel in posameznih delov za vse
sisteme šivalnih strojev in koles,
nile ter potrebščine za krojače,
sivilje, čevljarje in sedlarje ter
galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Posrežba točna!

Usnjarska industrija, d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstno usnje, čeylje, fine
in navadne, gamae, torbice, listnice,
denarnice in drugo fino galanterijo.

Cene nizke, posrežba točna.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.

D. z o. z.

Skladišče: Novisad.

Brzjavi: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:

COPAL VARNISH.

Kopalov lak za znotraj.

FINE COPAL VARNISH.

Fini kopalov lak

za znotraj.

SUPERFINE COPAL

BODY VARNISH.

Lak za kočije, najfin.

FINE COPAL CAR-

RIAGE BODY VARNISH.

Lak za kočije, fin.

PALE FLATTING

VARNISH SPRF.

Brusilni fini prep. lak.

PALE FLATTING

VARNISH UNIVERSEAL

Brusilni prepar. lak.

EXTERIOR COPAL

VARNISH FINE.

Fini zračni lak.

EXTERIOR COPAL

VARNISH SPRF.

Najfinejši zračni lap. lak

PALE SICCATIVE

FLUID

Sikatif, svetel.

DARK SICCATIVE

FLUID.

Sikatif, temen.

SPRF. WELLRIGHT

VARNISH.

Lak za kočijske stalke,

najfinejši.

Priznana najboljša in

zanesljiva kakovost:

barve za obleke, vse

vrste barv, suhe in olj-

nate, mavec (Gips),

mastene (Federweiss),

strojno olje, karbolinej,

steklarski in mizarski

klej, pleskarski, slikar-

ski in mizarski čopiči,

kakor tudi drugi v to

stroko spadajoči

predmeti.

„MERAKL“.

Lak za pode.

„MERAKL“.

Linoleum lak za pode.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

English varnishes:

Angleški laki:

JAPAN BLACK

VARNISH.

Lak za gvozdje, Japan.

PINE JAPAN BLACK

VARNISH.

Fini črni japonski lak.

QUECK BLACK

VARNISH

Japan. lak s sikativom.

ISOLATING BLACK

VARNISH.

Izolirni lak.

LIQUID DRIERS PALE

Terebina svetla.

LIQUID DRIERS DEEP.

Terebina temna.

DAMAR VARNISH.

Damarov lak.

ENAMEL VARNISH

WHITE.

Emajl bel.

ENAMEL VARNISH

BLUE, RED, GREEN.

Emajl moder, rdeč,

zelen.

FINE ENAMEL

VARNISH WHITE.

Emajl bel, izredno fini.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

CARO IN JELINEK

mednarodna prometna d. d.

Sisak. Telefon
Sušak. 1566.

ZAGREB.

Brzjavi: Maribor.
Carolinek. Jesenice.

CARO & JELINEK, A. G., WIEN I.

DEUTSCHMEISTERPLATZ 4.

Berlin, Praga, Trst, Bratislava, Breslava, Buchs, Dečín, Eger, Halbstadt,
v Č. Hamburg, Karlove Vary, Innsbruck, Passau, Podmokli, Tyn N/V.

V zvezi z

DANZAS & CO., Aktiengesellschaft

Basel, Zürich, Genf, Buchs, St. Gallen, Paris, Lyon, Milano, Strassburg,
Mülhausen, London, Mannheim, Frankfurt a/M., Stuttgart, Mainz.

Priporočajo svoj skupni

REDNI SPECIJALNI PROMET

iz in v Švico, Francijo, Italijo, Belgijo, Anglijo in Nemčijo.

Posebna organizacija za promet z jajci, perutnino, suhimi slivami, pekmezom i. t. d.

Edina razprodaja vseh vrst
specijalnega
mavca-gipsa

za celo kraljevino SHS.

Tvornic: Stanz, Kindberg, Sem-
merring, Schottwien, Puchberg,
Auseewiesen etc., nudi po najnižji
ceni iz svojih zalog:

Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novaković

veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

KASTELIC IN DRUG

trgovina s papirjem na veliko

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 6/1.

priporoča od svoje zaloge:

Trgovski, fini in srednje fini

pisarniški, dokumentni in

srednje fini koncept, barvan

(Kouleur) in tiskovni papir,

karton za dopisnice, pivnik.

Celulozni, Havana (za masi)

in razvadni ometni papir. Pi-

semski papir v kartonih in

mapah, ter zavitke, lepenko

belo in ružavo.

CEMENT
APNO I A
PREMOG

NAJBOLJŠE VRSTE V SLO-
VENIJI DOBAVLJA VSAKO
MNOŽINO

„AVA“
LAŠKO.

Industrijsko sol

za usnjarje v vrečah in

belo jedilno sol

oddaja vsako množino franko

Maribor tvrdka

Anton Tonejc in drug

Maribor. Zahtevajte cene.